

Novi zakon o zaštiti potrošača do kraja godine

Beta - Utorak, 01. septembar 2009. 15:07

EKO-SRBIJA-POTROSSAČI (VIDEO) BEOGRAD - Ministar trgovine i usluga Srbije Slobodan Milosavljević najavio je danas da bi novi zakon o zaštiti potrošača, koji će biti uskladjen sa propisima Evropske unije, trebalo da bude usvojen do kraja ove godine.

"Ovim zakonom želimo da isti nivo zaštite i prava koje ima prosečni potrošač u EU obezbedimo i za potrošača u Srbiji", rekao je Milosavljević na predstavljanju prve verzije nacrtu novog zakona, kojim je počela i dvomesečna javna rasprava o tom nacrtu.

Prema njegovim rečima, ključna novina u novom zakonu je da se "teret dokazivanja u kupoprodajnim odnosima sa potrošača prebacuje na trgovca".

Kako je dodao, "trgovci će i imati obavezu obaveštavanja potrošača o njihovim pravima pre donošenja odluke o kupovini, odnosno zaključivanja ugovora".

Novim zakonom biće uvedena mogućnost vansudskog poravnjanja, odnosno vansudskog rešavanja potrošačkih sporova, kao i mogućnost kolektivnih tužbi potrošača, čime će biti rasterećeni sudovi, a povećana efikasnost u rešavanju sporova male pojedinačne vrednosti, kazao je on.

Milosavljević je dodao da će zakonom biti uređena i oblast potrošačkih kredita, prodaja na daljinu, tajmšering.

"Novi zakon potrošača stavlja u centar svih ekonomskih dešavanja u zemlji", istakao je on i kazao da nakon usvajanja zakona predstoji akcija obaveštavanja potrošača o njihovim pravima.

Ministar trgovine smatra da nakon osam godina tranzicije Srbija još uvek nije uspela da zaštiti prava potrošača koji su suočeni sa nebezbednim proizvodima, lažnim reklamama i nemogućnošću da u praksi zaštite svoja osnovna prava, što je bila "opomena i razlog" za izradu novog zakona.

Evropska komesarka za zaštitu potrošača Meglena Kuneva ocenila je da će novi zakon doprineti ne samo zaštiti potrošača, već i razvoju ekonomije i poslovanja u Srbiji.

Prema njenim rečima, zakon će pomoći Srbiji da bude uspešna na putu ka članstvu u EU, a u njega će biti ugrađeno 15 direktiva unije o trgovini.

Kuneva je kazala da je sa stanovišta EU veoma važno da se taj zakon usvoji, kao i da se dosledno primenjuje, što bi značilo da će potrošač biti merilo onoga što se dešava na tržištu.

Predsednik Pokreta potrošača Beograd Petar Bogosavljević rekao je da je vidljiv napredak u delu zakonskog predloga koji se odnosi uskladjivanja sa važećim regulativama EU, ali smatra da treba preispitati gde treba locirati Savet za zaštitu potrošača, jer je prema tendencijama EU nepovoljno da on bude u okviru Ministarstva trgovine.

Prema njegovim rečima, organizacije za zaštitu potrošača će pokušati da setom amandmana poboljšaju postojeći predlog, a spremne su da traže i novo zakonsko rešenje ukoliko ne budu bile zadovoljne onim što će se uraditi u naredna dva meseca.

Predlog rešenja novog zakona pripremljen je u saradnji Ministarstva trgovine i usluga i ZAP projekta zaštite potrošača koji finansira EU.

Ministar trgovine Slobodan Milosavljević kazao je da se od danas nacrt zakon nalazi na sajtu Ministarstva trgovine (www.mtu.gov.rs) i dodao da je Ministarstvo spremno da uvaži sve predloge koji će poboljšati buduće zakonsko rešenje.

Više obaveza za trgovce i bankare

Vlada Republike Srbije

- **Autor:** I. Albinović

U Nacrt zakona ugrađeno 15 ključnih evropskih direktiva o zaštiti kupaca, što bi trebalo da poboljša položaj potrošača. – Potrošačke organizacije sumnjaju da će biti stvarnog boljitka.

Da li će kupci u Srbiji konačno dobiti zakon sličan onome koji štiti milione potrošača širom Evropske unije, biće poznato u naredna dva meseca. Ministarstvo trgovine i usluga najavilo je da javna rasprava počinje danas, predstavljanjem Nacrta zakona o zaštiti potrošača. Raspravi će prisustvovati i Meglena Kuneva, evropski komesar za zaštitu potrošača, koja će se potom sastati i sa predstavnicima najuticajnijih potrošačkih organizacija u Srbiji.

– Usvajanjem novog zakona, zaštita potrošača će dobiti strateški značaj u državi, a njihov položaj biće uređen u skladu sa evropskim standardima – rekao je Slobodan Milosavljević, ministar trgovine na nedavnom sastanku Saveta ministara za zaštitu potrošača.

Prema informacijama iz Ministarstva trgovine, u nacrt zakona ugrađeno je 15 ključnih evropskih direktiva o zaštiti kupaca, što bi, bar na papiru, trebalo da poboljša njihov položaj u Srbiji. Predlog zakonskog rešenja pripremljen je u saradnji radne grupe Ministarstva trgovine i usluga i projekta ZAP, koji je finansirala Evropska unija. Istu preporuku EU, što je inače obaveza svih budućih članica, prihvatila je i Hrvatska još 2007. godine, usvojivši novi zakon o zaštiti potrošača.

Šta će konkretno novi propisi značiti za kupce još nije do kraja precizirano. Kao najznačajniji napredak navode se rigoroznije obaveze trgovaca prema kupcima, ali i bankara (uopšte finansijskog sektora) prema klijentima, posebno prilikom potpisivanja ugovora o kreditiranju. Nezvanično, troškovi spora sa potrošačima ubuduće će snositi trgovci. Prodavci će, takođe, biti dužni da pre kupovine informišu građane o robi koju kupuju i da jasno, bez prećutkivanja skrivenih troškova, istaknu cenu proizvoda. Oni će morati da na razumljiv, čitljiv i lako uočljiv način obaveste potrošače o cenama koje uključuju PDV i ostale poreze. Isto će važiti i za one koji isporučuju struju, gas, centralno grejanje i vodu. Ovakva obaveza neće zaobići ni vlasnike benzinskih stanica, parkirališta i ugostiteljskih objekata.

Zakonskim rešenjem preslikanim iz EU uređuju se i prava potrošača prilikom naručivanja robe. Trgovac će ubuduće morati da isporuči robu u roku od četrnaest dana od dana zaključenja ugovora, ili da vrati potrošaču novac ako nije bio u stanju da to ispoštuje. Predloženim zakonskim rešenjem uređuju se i ovlašćenja i finansiranje nevladinih potrošačkih organizacija. Definiše se šta se smatra organizacijom za zaštitu potrošača i na kom nivou mogu da se osnivaju, što je jedan od boljih poteza, budući da najveći broj domaćih udruženja postoji samo formalno.

I pored toga što zakon, naizgled, pokušava da reši nagomilane probleme na relaciji prodavac – kupac, pojedini predstavnici potrošačkih organizacija sumnjaju da će se u praksi bilo šta promeniti. Goran Papović, potpredsednik Nacionalne organizacije potrošača Srbije, smatra da je nacrt ovog zakona „još jedan od marketinških poteza aktuelne vlasti” i da se njime suštinski ništa ne menja u korist prilično obespravljenih potrošača.

– Podsetiću da je 2005. godine, kada je usvojen aktuelni zakon o zaštiti potrošača, predlog zakona bio odličan, ali je kasnije potpuno ogoljen zbog prilagođavanja drugim propisima. Plašimo se da će se to i sada dogoditi, jer su neka od rešenja prilično rigorozna, što trgovinskom lobiju neće odgovarati – istakao je Papović.

Petar Bogosavljević, predsednik Pokreta potrošača Beograda, ističe da je mnogo toga urađeno na usaglašavanju sa direktivama EU, ali da će takva rešenja morati da budu usaglašena sa realnim potrebama i mogućnostima Srbije.

– Tek treba da vidimo da li će potrošači ubuduće imati bolji tretman. Za sada smo upoznati samo sa okvirima predloga zakona. I dalje smatram da će se značajniji pomak dogoditi kada država konačno prizna podređen položaj kupaca u odnosu na trgovce. Monopol postoji na mnogim nivoima i obaveza vlasti je da se to objektivno sagleda i pronađe način da se ti problemi prevaziđu – istakao je Bogosavljević.

Prvi test

Ministarstvo trgovine najavilo je da će 8. septembra biti raspisan konkurs za ovogodišnje finansiranje projekata potrošačkih organizacija. U Nacionalnoj organizaciji potrošača Srbije (NOPS), međutim, ističu da će zbog uslova konkursa tek predstavljeni nacrt zakona „pasti” već na prvom ispitu.

– Prema standardima Evropske asocijacije potrošača (BEUC), pravo da konkurišu u raspodeli novca za projekte imaju samo organizacije koje rade najmanje tri godine. Iako se nacrtom novog zakona naglašava da će se ovakvi kriterijumi poštovati, Ministarstvo najavljuje da će na konkursu moći da učestvuju sva udruženja bez obzira na staž – kaže Goran Papović.

On ističe da Ministarstvu trgovine ne odgovara jačanje jednog, nacionalnog udruženja, već da ovakvim potezima samo podgreva gomilanje udruženja, čiji je jedini cilj da na lak način dođu do novca.

Reklamacija neispravne robe u prodavnici, a ne u servisu

Novi zakon o zaštiti potrošača, o kojem je juče počela javna rasprava, trebalo bi da bude usvojen do kraja ove godine, najavio je juče ministar trgovine i usluga Slobodan Milosavljević

Nacrt zakona sadrži niz novina, a najinteresantnije omogućavaju potrošačima da robu pod garancijom u roku od 14 dana od kupovine vrate trgovcu i dobiju novac nazad. Takođe, u slučaju neispravnosti robe pod garancijom, potrošač će se obraćati trgovcu, a ne servisu, koji umesto kupca završava postupak popravke.

Ministar trgovine naveo je i da će trgovci morati da obaveste potrošače o njihovim pravima pre donošenja odluke o kupovini, odnosno zaključivanja ugovora. Zakonom će biti uvedena i mogućnost vansudskog poravnanja, kao i mogućnost kolektivnih tužbi potrošača.

- Ovim zakonom biće uređeni i oblast potrošačkih kredita, prodaja na daljinu, tajmšering - rekao je Milosavljević.

Evropska komesarka za zaštitu potrošača Meglena Kuneva ocenila je da će novi zakon (doprinetai ne samo zaštititi potrošača, već i razvoju ekonomije i poslovanja u Srbiji. Prema njenim rečima, zakon će pomoći Srbiji da bude uspešna na putu ka članstvu u EU, a u njega će biti ugrađeno 15 direktiva unije o trgovini.

Predlog rešenja novog zakona pripremljen je u saradnji Ministarstva trgovine i usluga i ZAP projekta zaštite potrošača koji finansira EU.

Potpredsednik Nacionalne organizacije potrošača Srbije (NOPS) Goran Papović rekao je za Press da je zadovoljan novim nacrtom zakona.

- Novim zakonom, banke više neće moći samovoljno da menjaju ugovore i retroaktivno podižu kamate, već će morati ponovo da potpisuju ugovor sa klijentima. Takođe, kao što će trgovci morati da nose nepravnu robu u servis, kupci će tako imati pravo da robu koja ima garanciju u roku od 14 dana vrata ako im se, primera radi, ne sviđa boja nameštaja, televizora. Trgovac vraća novac a kupac robu, a to će biti omogućeno jer će proizvođači izdavati proizvođačku generaciju da kupac može u tom roku da je vrati - rekao je Papović za Press.

AG. - Lj. R.)